

L'inici de la cervesa a Barcelona amb les arrels al Poble Nou

El mes de desembre del 1872, l'empresa Camps i Kuentzmann informava els mitjans de comunicació barcelonins, mitjançant una circular, que havia establert una gran fàbrica de cervesa al Poble Nou, terme de Sant Martí de Provençals, i havia obert unes oficines al carrer de Cucurulla de Barcelona, per atendre les comandes al públic (Diari de Barcelona, 18 de desembre de 1872). L'ordre dels noms indica que Camps era el capitalista i probablement el soci majoritari, i Kuentzmann, el tècnic cerveser. El 1873, l'administració de l'empresa era al carrer de Fontanella de Barcelona, 26, on es podia comprar la seva cervesa Strasbourg. August Kuentzmann i Damm era alsacià. La guerra francoprussiana i el Tractat de Frankfurt (1871) el van fer marxar del seu país, quan el territori d'Alsàcia-Lorena va ser incorporat a l'Imperi alemany. Així s'entén la seva arribada a Barcelona i la seva associació amb Camps.

La societat, però, dura només quatre anys. El 1876, la indústria figurava a nom només de l'alsacià i la fàbrica s'instal·la a l'Exemple barceloní, al carrer de Viladomat, 27. Cap al 1880, l'empresa canvia novament de titular. Desapareix Kuentzmann, que és substituït per Adolf Leinbacher i Joseph Damm.

Leinbacher i Damm passen la fàbrica al carrer d'Urgell, xamfrà amb Diputació, i mantenen el nom de Kuentzmann aplicat a la cervesa que venen. Joseph Damm era nebot d'August Kuentzmann. Havia marxat del seu país per les mateixes raons que el seu oncle: no volia viure en una Alsàcia alemanya. Sembla que de professió era boter i no pas cerveser, però la fàbrica estava ja engegada quan ell arribà. El 1888 mor el seu soci Adolf Leinbacher i es constitueix Damm i Companyia. Aviat desapareix la referència de Kuentzmann a la publicitat de l'empresa.

El 1895, la societat queda a nom de Joseph Damm a causa de la desaparició de la companyia, és a dir, dels socis que hi devia haver fins aleshores, probablement els hereus de Leinbacher. La fàbrica es manté al carrer d'Urgell. La cervesa es ven en ampolles i barrils. El 1904 anuncien per primera vegada la producció de la Pilsen Damm.

Joseph Damm devia morir poc després. En tot cas, abans del 1910. L'empresa queda a les mans dels seus fills, Josep, Carles i Maria Damm i Calàs, i el seu nom és Fills de J. Damm.

La seva cervesa va ser presentada a les exposicions de Brussel·les (1906), Roma, Londres, Madrid i Anvers (1907) i París i Gènova (1908), on guanyaren els primers guardons internacionals per a una cervesa catalana i espanyola.

La Bohèmia de Joan Musolas i Companyia

El 1901 o el 1902 es constituïa a Barcelona Miklas y Musolas, Sociedad en Comandita. El primer era un txec de Bohèmia i tècnic cerveser de professió. El segon era Joan Musolas, que era un important magatzemista de vins, aiguardents i alcohols. Elaborava misteles i moscatells i proporcionava la primera matèria als fabricants d'alcohol industrial. La fàbrica magatzem era al passatge del Gasòmetre, 12, a prop del cementiri del Poble Nou, i la botiga, al carrer de la Princesa, 53, de Barcelona.

La fàbrica s'instal·la en un gran edifici construït al carrer de Rosselló, 515, dins dels terrenys de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals, que demostrava l'ambició del projecte. La cervesa portava el nom La Bohèmia i era de l'estil pilsen, el nom alemany de la ciutat txeca de Plzen, d'on era originari Miklas.

El 1903 desapareix Miklas de la denominació de la societat, que es converteix en Joan Musolas i Companyia S. En C. Una societat en comandita era el que més s'aproximava a la societat anònima, ja que permetia incorporar recursos i partícips amb una responsabilitat limitada al capital que aportaven. Entre ells hi havia els germans Ignasi i Pascal Coll i Portabella.

El 1905, la fàbrica de cervesa La Bohèmia de Joan Musolas i Companyia S. En C. amplia capital fins als 2,5 milions de pessetes, una xifra important. El president era Ignasi Coll i Portabella, una prova de la seva posició a la societat, mentre que el gerent és Joan Musolas.

Els successors d'Enric Cammany

El 1900 es constituïa una nova empresa cervesera a Barcelona: E. Cammany i Companyia. Els seus socis eren Enric Cammany i Roura i Lluís Puigjaner i Vidal. El capital era de 200.000 pessetes. La fàbrica es trobava al carrer de Viladomat, 43, i era successora de la fàbrica de cervesa E. Comas i Companyia S. En C. La cervesa es venia amb el nom de Cammany.

El fundador desaparegué durant els primers anys del segle XX. L'empresa quedà a nom de Puigjaner i Fabre, Successors d'E. Cammany.

La SA Damm

La SA Damm es constituï el 10 de febrer de 1910 a Barcelona. Representava la integració de tres empreses diferents i tres fàbriques cerveseres: Fills de J. Damm, Joan Musolas i Companyia i Puigjaner i Fabre. La societat anònima es proposava continuar el negoci de les tres, per mitjà de la fabricació de cervesa en primer terme i afegint-hi la producció de malt i gel artificial com a productes estretament relacionats amb la beguda i, també, amb el seu sistema de fabricació.

La societat tenia un capital de 60.000 pessetes i en el moment de la constitució només se'n desemborsaren 31.200, entre els Fills de J. Damm i Joan Musolas i Companyia. De fet, els tres grups que configuraven l'anònima es mantenien com a titulars de les fàbriques i dels edificis que llogaren a la SA Damm perquè produís.

Els tres grups es van repartir les accions en aquesta proporció: Grup Damm, 40 %; Grup La Bohèmia, 40 %, i Grup Cammany, 20 %. El domicili i les oficines de la nova societat es fixaren a l'edifici de La Bohèmia, al carrer de Rosselló. Aquesta és la primera fàbrica de l'empresa, seguida per la del carrer d'Urgell, que era de Damm. A la de Cammany —carrer de Viladomat— s'instal·len les cambres frigorífiques. L'empresa ven cervesa amb tres marques: Damm, La Bohèmia i Cammany.

Francesc Cabana (*Fàbriques i empresaris*)